

UVOD

Svakim danom veća potrošnja od proizvodnje i štednje rezultirali su zaduženosti tranzicijskih zemalja. Jedan od centralnih svjetskih problema već više od dva desetljeća je svakako i dužnički problem. Od 1980-ih godina dužnička kriza se počela sve više osjećati, a o tome najbolje svjedoči činjenica da su uz tranzicijske zemlje, dužničkoj krizi sve više izložene i one razvijenije zemlje. Međutim, i dalje najveći problem odnosi se na skupinu zaduženih zemalja u razvoju koje teško izvršavaju svoje kreditne obveze. Zaduženost zemalja u razvoju se povećava i to najviše kao posljedica njihove želje za većim privrednim razvojem, jer ukoliko žele razvoj zemlje i pokretanje privrede neophodna su im novčana sredstva. Ta sredstva zemlja obično pribavlja kroz kreditno zaduživanje, a ono stvara probleme ukoliko se razvojna politika temelji na bržem rastu domaće potrošnje od proizvodnje. Ono što posebno zabrinjava je činjenica da ino zaduženost, kao posljedica višegodišnje neravnoteže u tekućim bilansima plaćanja zemalja u razvoju, danas predstavlja najveću opasnost cjelokupnom svjetskom finansijskom i ekonomskom sistemu.

Cilj rada je dati tačan i precizan pregled zaduživanja Bosne i Hercegovine u uvjetima recesije te utvrditi granice održivog zaduživanja zemlje pomoću odabranih pokazatelja inostrane zaduženosti.

Hipoteza rada glasi: *Nastanak recesija u svijetu odrazilo se i na Bosnu i Hercegovinu te izazvao veće kreditno zaduživanje države.*

Planirano istraživanje se realizovalo na temelju primjene naučnih metoda internog i eksternog istraživanja.

U radu će se ponajviše koristiti interno istraživanje (*desk research*) na osnovu kojeg će se obraditi dostupni sekundarni izvori podataka i informacija, i to: knjige iz područja finansija, javnih finansija, monetarnih finansija, zatim studije i članci koji tretiraju oblast monetarne politike i politike upravljanja javnim dugom. Kao izvor se koristila i dostupna publikacija i podaci koje objavljuju Centralna banka BiH, Agencija za statistiku BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom, vanjskotrgovinska komora BiH, Privredne komore FBiH i RS, statističke agencije u BiH, Svjetska banka, Evropska centralna banka, statističke agencije EU, i statističke agencije zemalja regiona.

Rad se sastoji iz tri dijela. U prvom dijelu su teorijska objašnjenja recesije i uzroka njenog nastanka, kao i pojam kreditnog zaduživanja države i javnog duga. U drugom dijelu rada analizirana je kreditna zaduženost zemalja iz okruženja i u Evropskoj uniji. U trećem dijelu rada analizirana je kreditna zaduženost Bosne i Hercegovine u uvjetima krize.